АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА
(policy brief)
щодо імплементації
Регламенту (ЄС) 2019/2088 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року про розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, у секторі фінансових послуг (SFDR)

ВСТУП. Імплементація SFDR передбачена Національною програмою адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) (п. 60 Переліку завдань) та Планом заходів, затверджених розпорядженням НКЦПФР № 08/21/4364/К04 від 13 травня 2026 року (п. 60).

Чинна редакція SFDR[1] є предметом первинного GAP-аналізу для підготовки пропозицій щодо внесення змін до законодавства України. Між тим Європейська Комісія опублікувала законодавчу пропозицію COM (2025) 841, яка суттєво змінює Регламент (ЄС) 2019/2088[2]. Пропозиція наразі проходить звичайну законодавчу процедуру в ЄС. EESC (Європейський економічний і соціальний комітет), який є головним дорадчим органом Європейського Союзу, надав консультативний висновок щодо COM (2025) 841[3]. Очікується, що до кінця 2026 року законодавчу пропозицію щодо внесення змін до SFDR розгляне Європарламент.

Метою цієї аналітичної записки є надання рекомендацій щодо комплексної імплементації SFDR з урахуванням змін, передбачених COM (2025) 841, та пропозицій щодо внесення до змін до законодавства України.

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ.

Європейська Комісія дійшла висновку, що розкриття інформації у рамках SFDR стало надмірно довгим та складним для розуміння роздрібними інвесторами. Пропозиція COM (2025) 841 спрощує та впорядковує вимоги до розкриття інформації як на рівні суб'єктів господарювання, так і на рівні фінансових продуктів.

Ключовою метою змін є регуляторна узгодженість з:

- Регламентом (ЄС) 2020/852 (Таксономія ЄС);
- Директивою CSRD;
- Європейськими стандартами звітності про сталий розвиток (ESRS).

Основною зміною є скасування зобов'язань щодо розкриття інформації на рівні суб'єктів господарювання, які наразі застосовуються до учасників фінансового ринку (вилучені статті 4 та 5). Чинні вимоги до розкриття інформації призводять до великих витрат на дотримання цих вимог, що водночас не має високої цінності для інвесторів, що й обумовлює внесення змін.

[1] https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj/eng
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/HIS/?uri=CELEX%3A52025AE4434&utm_source=chatgpt.com
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52025AE4434

Пропозиція COM (2025) 841 скасовує чинний Делегований регламент (ЄС) 2022/1288 щодо SFDR та замінить існуючу архітектуру розкриття інформації новими правилами.

Стратегічний висновок щодо імплементації SFDR у законодавство України

Для Глави 9 NPAA (Фінансові послуги) та будь-якої майбутньої імплементації SFDR Україною транспонування Регламенту (ЄС) 2019/2088 у його нинішньому вигляді може бути неоптимальним.

Європейська Комісія запропонувала фундаментальну переробку структури SFDR, і законодавчий процес у ЄС триває. Тому Україні слід уважно стежити за пропозицією COM (2025) 841 та розглянути питання узгодження з майбутньою архітектурою SFDR як SFDR 2.0 (категорії фінансових продуктів, спрощене розкриття інформації, переглянутий аналіз концепцій сталого розвитку), а не відтворювати режим, який незабаром може бути замінений в ЄС.

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД SFDR 2.0

SFDR 2.0 складається з 23 статей[4].

Таблиця 1. ***Застосування GAP-аналізу до норм SFDR***

Статті SFDR	**Статті SFDR 2.0**	**GAP-аналіз застосовується (так, ні)[5]**
Стаття 1. Предмет регулювання	**Стаття 1. Предмет регулювання**	так
Стаття 2. Визначення	**Стаття 2. Визначення**	так
Стаття 2а. Принцип «не завдавати значної шкоди»	**вилучена**	ні
Стаття 3. Прозорість політики щодо ризиків сталого розвитку	**Стаття 3. Прозорість політики щодо ризиків сталого розвитку у зв'язку з урахуванням таких ризиків**	так
Стаття 4. Прозорість щодо негативного впливу на сталий розвиток на рівні суб'єкта господарювання	**вилучена**	так
Стаття 5. Прозорість політики винагороди щодо врахування ризиків сталого розвитку	**вилучена**	так
Стаття 6. Прозорість урахування ризиків, пов'язаних із сталим розвитком	**Стаття 6. Прозорість щодо врахування ризиків, пов'язаних із сталим розвитком, у переддоговірній інформації щодо всіх фінансових продуктів**	так
	Стаття 6а. Добровільна прозорість щодо врахування факторів сталого розвитку у переддоговірній	так

[4] Адаптивний переклад виконано експертами UCMA

[5] GAP-аналіз не застосовується до: розпорядчих норм, якими надаються доручення на виконання певних дій; відсилочних норм на інші законодавчі акти; норм, які вносять зміни до інших законодавчих актів ЄС; норм, які стосуються європейських наглядових органів.

Статті SFDR	Статті SFDR 2.0	GAP-аналіз застосовується (так, ні)[5]
	інформації про продукти, які не віднесені до категорії фінансових продуктів, пов'язаних зі сталим розвитком	
Стаття 7. Прозорість інформації щодо негативного впливу на сталий розвиток на рівні фінансового продукту	**Стаття 7. Категорія «Перехідні»: критерії та розкриття інформації**	так
Стаття 8. Прозорість екологічних або соціальних характеристик у переддоговірній інформації	**Стаття 8. Категорія «ESG»: критерії та розкриття інформації**	так
Стаття 9. Прозорість сталих інвестицій при розкритті інформації до укладення договору	**Стаття 9. Категорія «Сталі»: критерії та розкриття інформації**	так
	Стаття 9а. Фінансові продукти, щодо яких заявляється, що вони поєднують фінансові продукти, віднесені до категорії продуктів, пов'язаних із сталим розвитком	так
Стаття 10. Прозорість інформації щодо екологічних або соціальних характеристик та сталого інвестування на веб-сайтах	**Стаття 10. Прозорість інформації на веб-сайтах щодо фінансових продуктів, пов'язаних із сталим розвитком**	так
Стаття 11. Прозорість інформації щодо екологічних або соціальних характеристик та сталого інвестування у періодичних звітах	**Стаття 11. Прозорість у періодичних звітах щодо фінансових продуктів, пов'язаних із сталим розвитком**	так
Стаття 12. Перегляд розкритої інформації	**Стаття 12. Перегляд розкритої інформації**	так
	Стаття 12а. Дані та оціночні показники	
Стаття 13. Маркетингові повідомлення	**Стаття 13. Маркетингові повідомлення та правила надання назв**	так
Стаття 14. Компетентні органи	**Стаття 14. Компетентні органи**	так
Стаття 15. Прозорість діяльності установ професійного пенсійного забезпечення (IORPs) та страхових посередників	**Стаття 15. Прозорість діяльності установ професійного пенсійного забезпечення (IORPs)**	так
Стаття 16. Пенсійні продукти, на які поширюється дія	**Стаття 16. Пенсійні продукти, на які поширюється дія Регламентів (ЄС) № 883/2004 та (ЄС) № 987/2009**	так

Статті SFDR	Статті SFDR 2.0	GAP-аналіз застосовується (так, ні)[5]
Регламентів (ЄС) № 883/2004 та (ЄС) № 987/2009		
Стаття 17. Винятки	**Стаття 17. Винятки**	так
Стаття 18. Звіт	**Стаття 18. Звіт**	ні
Стаття 18a. Доступність інформації на Європейській єдиній точці ступу	**Стаття 18a. Доступність інформації на Європейській єдиній точці ступу**	ні
Стаття 19. Перегляд		ні
	Стаття 19a. Перехідні положення	ні
	Стаття 19b. Повноваження Європейської Комісії	ні
	Стаття 19c. Здійснення делегованих повноважень	ні
Стаття 20. Набрання чинності та застосування		ні

Предметом регулювання (ст. 1 SFDR 2.0) є встановлення єдиних правил для учасників фінансового ринку щодо:

a) прозорості у наданні інформації, пов’язаної зі сталим розвитком, включаючи врахування ризиків, пов’язаних зі сталим розвитком, у процесі прийняття інвестиційних рішень цими учасниками фінансового ринку та у фінансових продуктах, які вони пропонують інвесторам;
b) класифікації фінансових продуктів як фінансових продуктів, пов’язаних зі сталим розвитком, та прозорості щодо них.

Порівняно з SFDR у новій редакції Регламенту (ЄС) 2019/2088 вилучена згадка про «фінансових консультантів» та врахування негативного впливу на сталий розвиток (чинна система розкриття інформації про основний негативний вплив зазнала різкої критики як складна та ресурсомістка), але **додана класифікація фінансових продуктів**, пов'язаних зі сталим розвитком.

У статті 2 SFDR 2.0 визначається хто такі «учасники фінансового ринку». Порівняно з SFDR вимоги щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, **не поширюються на банки та інвестиційні фірми**, які провадять діяльність з управління портфелем фінансових інструментів та/або інвестиційного консультування. Ця зміна не знайшла підтримки у EESC.

Оскільки поняття «учасники фінансового ринку» немає у законодавстві України, потрібно чітко визначити на кого поширюються вимоги щодо розкриття інформації, пов’язаної зі сталим розвитком, прив’язуючись до чинного Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (табл. 2)

Таблиця 2. Кількісна оцінка учасників ринку фінансових послуг, на яких поширюються вимоги щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком

УЧАСНИКИ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	Кількість на 01.08.2026
компанії з управління активами	265
страховики, які провадять діяльність з інвестиційного страхування життя	10
недержавні пенсійні фонди	124
адміністратори пенсійних фондів	13

Європейська Комісія пропонує вилучити чинне визначення «сталих інвестицій» SFDR зі статті 2(17). Причина полягає в тому, що це визначення виявилося складним для послідовного застосування та спричинило значну правову невизначеність. Ця зміна також викликала неоднозначну оцінку, оскільки із-за цього вилучена стаття 2а з посиланням на визначення що таке «не завдавати значної шкоди».

У SFDR 2.0 додані визначення двох типів фінансових продуктів: «фінансовий продукт, пов'язаний із сталим розвитком» та «фінансовий продукт, пов'язаний із сталим розвитком, що має соціальний або екологічний вплив».

Вимоги, які встановлює SFDR 2.0 застосовуються до **всіх учасників ринку фінансових послуг**, на яких поширюються вимоги щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком (ст. 3, 6, 10, 12 SFDR 2.0). Ці вимоги можуть бути імплементовані шляхом внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії».

Стаття 6а є рекомендаційною, однак також може бути імплементована.

Принципи класифікації (категоризації) фінансових продуктів викладені у ст. 7-9 SFDR 2.0.

Категорії SFDR 2.0 відповідають на запитання: підприємство, в яке вкладаються кошти, вже є сталим? Чи воно тільки переходить до сталості? Чи просто враховуються ESG-фактори при інвестуванні? (табл. 3).

Таблиця 3. Характеристика категорій фінансових продуктів

Критерій	Категорія «Сталі» (Sustainable)	Категорія «Перехідні» (Transition)	Категорія «ESG» (ESG Basics)
Основна мета	Інвестування в уже сталі активи	Фінансування переходу до сталості	Врахування ESG-факторів
Стан об'єктів інвестування	Вже відповідають високим ESG стандартам	Ще не є сталими, але мають переконливий план переходу	Можуть не бути сталими та не мати плану переходу
Рівень амбіцій	Найвищий	Середній	Базовий
Вплив на довкілля/суспільство	Безпосередній позитивний результат	Покращення у майбутньому	Непряме покращення через ESG-відбір
Аналогія зі старим SFDR	Найближче до статті 9	Проміжна нова категорія	Найближче до статті 8

Способи та період імплементації статей 7-9 SFDR 2.0, а також пов’язаних з ними статей 9a, 11, 12a, 13, **вимагають додаткових досліджень**.

Зауважимо, що зміст та редакція цих статей **ближче до підзаконних актів**, що може бути враховано при імплементації SFDR 2.0 в українське законодавство.

Повністю імплементованою статтею SFDR є лише 14 **стаття «Компетентні органи»**. В Україні чітко визначено, діяльність яких учасників ринку регулюється Національним банком України та Національною комісією з цінних паперів на фондового ринку.

Стаття 15 SFDR 2.0 присвячена виключно діяльності установ професійного пенсійного забезпечення і має бути імплементована на стадії першого або другого читання проєкту **Закону України «Про добровільні пенсійні внески»:**

«Установи професійного пенсійного забезпечення (IORPs) повинні оприлюднювати та оновлювати інформацію, зазначену в статтях 3, 6 та 10 цього Регламенту, відповідно до пункту (f) частини 2 статті 36 Директиви (ЄС) 2016/2341».

Статті 16 та 17 SFDR 2.0 є диспозитивними і застосовуються за рішенням органів нагляду держав-членів ЄС (ст. 16) та учасників ринку фінансових послуг (ст. 17).

Впровадження SFDR 2.0 не буде швидким і однозначним, що випливає із статті 19 «Перегляд».

«До [*36 місяців після дати набрання чинності цим Регламентом*] Європейська Комісія має переглянути застосування цього Регламенту та, зокрема, розглянути:

(a) практику класифікації фінансових продуктів відповідно до статей 7, 8 та 9;

(b) практику використання даних та оціночних показників відповідно до статті 12a, а також те, чи не перешкоджають цій практиці та функціонуванню цього Регламенту проблеми, пов’язані з доступністю або якістю даних;

(c) коригування частки інвестицій у види господарської діяльності, що відповідають таксономії, необхідної для дотримання вимоги, передбаченої у статті 7(1), пункт (a)[6], та статті 9(1), пункт (a).»

ВИСНОВКИ

1. GAP-аналіз SFDR та SFDR 2.0 показав, що переважна більшість його статей та норм не імплементовані у законодавство України.
2. Законодавство України потрібно узгоджувати з SFDR 2.0, оскільки норми SFDR будуть поступово скасовуватись в ЄС.
3. Для імплементації SFDR 2.0 потрібно внести зміни в першу чергу до Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, у сфері фінансових послуг).
4. Для успішної імплементації SFDR 2.0 необхідний постійний моніторинг проходження законодавчої пропозиції COM (2025) 841 у Європарламенті та Раді ЄС.

[6] мається на увазі поріг у 70 %, пов’язаний із часткою інвестицій, спрямованих на досягнення чіткої та вимірюваної цілі, пов’язаної з факторами сталого розвитку

5. Імплементація SFDR 2.0 вимагає спільних зусиль Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів на фондового ринку та Міністерства економіки та довкілля щодо підготовки та супроводження відповідних Законів та підзаконних нормативно-правових актів у сфері сталих фінансів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Доповнити п. 60 Переліку завдань Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС) у графі «Завдання»:
   «1.1. Розроблення та прийняття проєкту Закону України про внесення змін до закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, у сфері фінансових послуг)», строк виконання – грудень 2027 р., відповідальні за виконання – Національний банк (за згодою), НКЦПФР (за згодою), Мінекономіки, Верховна Рада України (за згодою).
   2.1. Затвердження нормативно-правових актів Національного банку та НКЦПФР щодо розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, учасниками ринку фінансових послуг, строк виконання - грудень 2027 р., відповідальні за виконання – НКЦПФР (за згодою), Національний банк (за згодою)».
2. Доповнити План заходів, затверджених розпорядженням НКЦПФР № 08/21/4364/К04 від 13 травня 2026 року (п. 60) відповідними пунктами щодо підготовки нормативно-правових актів НКЦПФР з питань розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, компаніями з управління активами та суб’єктами недержавного пенсійного забезпечення.
3. При підготовці проєкту Закону України «Про інвестиційні фонди» до першого та/або другого читання врахувати положення SFDR 2.0 щодо питань розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, компаніями з управління активами.
4. При підготовці проєкту Закону України «Про добровільні пенсійні внески» до першого та/або другого читання врахувати положення статті 15 SFDR 2.0 щодо питань розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком, пенсійними компаніями (установами професійного пенсійного забезпечення).
5. При формуванні переговорної позиції за розділом 9 «Фінансові послуги» звернути увагу на зміни до Регламенту (ЄС) 2019/2088 Європейського Парламенту та Ради від 27 листопада 2019 року і, якщо є така можливість, висловити думку щодо законодавчої пропозиції COM (2025) 841.

Рекомендації підготовлені у межах проєкту «Імплементація acquis ЄС у сфері ринків капіталу (розділ «Фінансові послуги» NPAA, 2026)», який реалізується за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Вступаємо в ЄС разом». Матеріали представляють позицію авторів і не обов’язково відображають позицію Європейського Союзу чи МФ «Відродження».